

Рўзанинг асли ва вақти баёни (учинчи мақола)

19:10 / 12.05.2019 1536

Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қачон тун келиб, кундуз кетса, қуёш ботса, рўзадорнинг ифтори бўлади», дедилар».

Ушбу уч ривоятни бешовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Бу ривоятда қуёш ботиши билан ифтор вақти кириши баён этилмоқда.

Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг иккита муаззинлари бор эди: Билол ва Ибн Умму Мактум Аъмо. Бас, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, Билол кечаси аzon айтади. Ибн Умму Мактум аzon айтгунча еб-ичаверинглар», дедилар.

«Икковининг орасида фақат бирори тушиб, бирори чиққунча вақт бор эди», деди».

Икки Шайх ривоят қилғанлар.

Шарҳ: Кечаси уйқудан туриб, Бомдод намозига тайёрланиш бир оз ортиқча ҳаракат талаб қилғанлиги учун одамларни аввалроқ огоҳлантириш мақсадида Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам икки марта аzon айттирас эдилар.

Биринчи аzonни тонг отмасдан аввал Билол ибн Рабоҳ розияллоҳу анҳу айтар эдилар.

Иккинчи аzonни эса Бомдод вақти кириб, тонг отганда Абдуллоҳ ибн Умму Мактум розияллоҳу анҳу айтар эдилар. У кишининг кўзлари ожиз бўлғанлиги учун бошқа саҳобийлар у одамга ёрдам қилиб, тонг отганининг хабарини беришар, сўнгра аzon айтилар эди. Ўша пайтларда, албатта, соатлар бўлмаган, ҳар кимнинг ўзи саҳарлик ёки ифторлик вақти кирганини аниқлаши осон кечмаган. Шунинг учун ҳамма аzon айтилишига қараб турган.

Бомдодга икки марта аzon айтилганидан қайси бирида оғизни бекитиш кераклиги баён қилинмоқда. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам томонларидан ҳазрати Билол тонг отмасдан, кечаси аzon айтганлари учун у кишининг аzonларидан кейин ҳам саҳарликни давом эттиравериш мумкинлиги тушунтирилди. Абдуллоҳ ибн Умму Мактум розияллоҳу анҳу Бомдод вақти кириши билан аzon айтганлари учун у киши аzon айтганларида оғизни бекитиш зарурлиги уқтирилди. Демак, оғизни бекитиш вақти Бомдоднинг аввалги вақти экан.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобидан